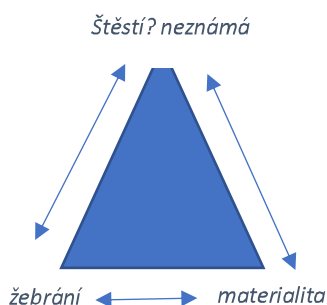

Psaní každý den

„výzkumné otázky“ (původní, důraz na materialitu)

Jak spoluutváří faktor materiality přímou zkušenost s žebráním?

Jakým způsobem je reformulováno "štěstí" skrze žebrání?

Výzkumné otázky – pokus 2. (snaha obejít faktor materiality, důraz na prožívání v čase, a rozlišení štěstí a well-being)

Jak prožívají štěstí lidé, kteří mají (dlouhodobou) zkušenost se žebráním?

Jak dlouhodobé žebrání působí na spokojenost (well-being) žebrajících?

Výzkumná otázka – pokus 3.

Jakým způsobem je konstruováno štěstí skrze každodennost lidí, jež spojují zkušenosti s žebráním?

(štěstí chápáno ve 2 rovinách. Štěstí jako životní strategie – neustálé vyjednávání a redefinice – nebo štěstí jako aktuální rozpoložení jedinců v určitém časovém bodě)

Základní koncepty:

materialita (spouštějící faktor) + **štěstí** (výsledek? neznámá) + **žebrání** (zkušenost + role žebrajícího – může a nemusí docházet k identifikaci)

materialita je zároveň příčinnou, ale i výsledek (darované peníze) se k materialitě vztahují, a tudíž lze sledovat oboustranně.

Snaha nesledovat **štěstí** jako výsledek ale jednu z dimenzí. Pokouším se nahlížet na štěstí jako sociologický koncept, jenž přesahuje subjektivní zkušenost díky širšímu zasazení ve vztahu k materialitě a žebrání.

Žebrání je v potaz bráno jako určitá konstanta (otevřený rámeček), jenž vytváří nastavení pro kvalitativní výzkum.

Vedlejší proměnné: inkluzivní X exkluzivní faktory

- Tyto faktory možná nebudou ve výzkumu hlouběji analyzovány, avšak vytvářejí teoretický rámec, jenž slouží jako extenze sociální dynamiky doprovázející fenomén žebření

Inkluzivní faktory: solidarita, morálka, autenticita - jedná se o faktory podněcující šanci o možné obdarování žebrajícího

Exkluzivní faktory: stigmatizace, pocit ohrožení, narušování konformity, (legislativita atd.)

(Tyto faktory budou analyzovány na základě budoucích terénních poznámek a vztahovány k základním konceptům. Domnívám se, že tyto proměnné vytvářejí **pozadí vztahů**, jenž vstupují do redefinice prožívaného **štěstí**)

Sběr dat

terénní poznámky

polostrukturované rozhovory s žebrajícími. Základní vedoucí linka rozhovoru se bude vztahovat k **každodenní zkušenosti** (snaha o nalezení pravidelnosti). Avšak primárně bude kladen důraz na relevanci (souvztažnost) mezi každodenností a životní trajektorií, jež vedla k situaci, v níž jsou jedinci donuceni žebření vykonávat.

- Zaměření se na žebrající
- Kolemjdoucí pouze jako interagující kategorie

Materialita : pozorování vztahu žebrajícího ke kolemjdoucím (kolemjdoucí = jedinec z „vyšší“ třídy, sociální propast performována materialitou)

Štěstí: snaha podchytit prožitou pozitivní zkušenost před a po žebření (zároveň si všímat negativních), tak také dlouhodobý vliv vykonávání této aktivity. – poté možná komparace – v závislosti na časové délce

- ve vztahu k žebrajícím je štěstí přehlíženým faktorem
- důraz na neprobádanost vlivu žebření na celkovou spokojenost jedinců pod hranici chudoby

Žebření: pochopit *přímou zkušenost* žebrajících – snaha o nalezení subjektivních významů, jenž jsou formou žebření objektivizovány

(*Každá tato složka lze nalézt i v rutinizovaném chování – možnost vytvářet obecnější vztahy i při menším množství respondentů)

Žebrající – respondenti budou v rozhovorech postupně tázáni na témata, jež jsou s jistou pravděpodobností signifikantní k zmiňovaným analytickým kategoriím, jež budou tvořit latentní strukturu rozhovoru. Snahou je se na otázky dotazovat spíše implicitně, aby byl kladen důraz na intervenující proměnné, jež v jednotlivých biografiích zkoumaných osob jsou **externího charakteru**.

Jak je chápán externí charakter intervenujících proměnných protínající biografie žebrajících respondentů?

1. Strukturální faktory – instituce (pouze okrajově, primárně je zájem o každodennost respondentů)

Institucí je chápán jakýkoli sociální útvar, jenž v sobě implicitně obsahuje sociální mechanismy statické v čase. Pod tímto pojmem si představují uskupení jako je rodina, k vyšším až statuárním jednotkám jako jsou úřady, či represivní instituce.

2. Vztah k represivním funkcím

Represivnost se nemusí vztahovat pouze k institucím, jelikož respondenti mohou mít spojenou represivní „kulturu“ obecně s mainstreamovou, majoritní, dominantní společností. Tímto způsobem nemusí být prožívaná represivní povaha – jakožto externí faktor – formující životy žebrajících, spojována pouze se zkušenostmi, jenž se váží k útokům na jejich vlastní **důstojnost** ale s celkovou povahou sociální reality, jenž je manifestována a **reprodukována skrze každodennosti** a praktiky, jimiž se jedinci snaží ve snaze „**přežít**“, vyjednávat svou vlastní životní spokojenost.

Tato životní spokojenost může být interpretována jako určitá trajektorie, jejíž **průsečíky** (spojovány s životní krizí, rozčarováním, rozbitím rodinných vazeb, odnětím svobody, zdravotními komplikacemi, psychickými onemocněními, či patologiemi od hazardu k užívání drog), ovlivňují způsob, jakým je aktuální každodennost reprodukována skrze **alternativní** praktiky, taktiky, a strategie.

Toto „**neformální aktérství** (vztah k informal economy)“ jimiž se žebrající přizpůsobují přežití lze vždy interpretovat ve vztahu k vlastní spokojenosti, jelikož přežití je jedna z bazálních součástí „životní spokojenosti“ a obecně štěstí. Deduktivně je možné očekávat, že skrze **praxi** čili čas strávený na ulici se mění „**trajektorie spokojenosti**“ v níž dochází k **zvýznamňování** na odlišných úrovních vzhledem k internalizaci „**homeless identity**“.

Avšak jedním z úskalí, k nimž dochází při interpretaci každodennosti po přijetí bezdomovecké identity, jsou právě životní průsečíky – mezní body – jenž předcházely procesu bezdomovectví a ve výsledku vedly k aktivitě žebření. Tudiž nelze generalizovat zjištění o každodenní realitě bezdomovce na celou populaci lidí bez domova, pokud není tato každodennost doplněna o životní mezníky – začátky nových kapitol, jež by se dali zobecnit na „čas zlomu“. Tímto způsobem strategie může střední třídy, jež se ocitl na ulici z důvodu zadlužení se budou lišit od strategií vykonávaných člověkem, jenž je na ulici desítky let, a už od dětství balancoval na hranici chudoby. V obou případech však bezdomovecká identita byla internalizována, avšak biografické zkušenosti diferencují pozice, z nichž aktéři naplňují svou potřebu minimalizovat „problematizovanou, disfunkční, patologickou či marginalizovanou pozici, jenž je nevědomě vymezuje jedincům z vyšších tříd. Avšak inverzním způsobem lze nahlížet na tuto minimalizaci negativních dopadů, jenž plyne z sociální pozice (viz. Bourdieu a teorie sociálních polí), jako na způsob či snahu – naplnit svůj život štěstím v limitovaném (ve smyslu možností plynoucích z rostoucích kapitálů) rámci, jenž je přizpůsoben životu na ulici.

Toto tvrzení vede k otázkám hodnot, k jejímž proměnění může docházet skrze žebření, jakožto homogenizující aktivitu, jenž staví jedince s odlišnými biografiemi do stejné pozice (v případě, že je žebření vymezeno na určitou formu).

Co vyjadřuje žebření:

žebření implicitně vyjadřuje očekávaný vztah k materialitě (absence vlastních zdrojů). Je zpravidla očekáváno, že žebrající je autentický žebrající, tudíž že nedisponuje financemi. Tudiž jsou všichni žebrající, bez otázek k množství vlastního kapitálu vrženi do kategorie „nejchudších“ – tudíž homogenizuje jedince, jenž financemi disponují, čímž mohou skrz roli žebrající využívat zvýhodněnou situaci, *tudiž nemusí být žebření pouze aktivita zajišťující existenciální minimum ale jako jedna z mnoha aktivit, jenž tvoří výdělek.*

Dále žebření odkazuje na rozdílnost mezi žebrajícím a kolemjdoucím. Opozice kolemjdoucích a žebrajících je neoddělitelná od rolového pojetí žebrajícího. Tato pozice nevyplývá z individuálních biografií, tudíž jedinci, jenž jsou identifikováni spíše s kolemjdoucími, než s žebrajícími by v roli žebrajících byli reprezentací opozičních vztahů nezávisle na vlastní

sebeidentifikaci.

Nevědomou opozici a nulovou materialitu, shledávám jako faktory, jenž se podílejí pozměňování konstrukce vlastní identity. Cílem výzkumu je tudíž zvýznamnit vztah k této roli žebrajícího a dále sledovat, jak přijetí či nepřijetí role žebrajícího intervenuje s vlastním sebepojetím – mírou pozitivní sebekoncepce atd. a tímto způsobem interpretovat žebření jako **vyjednávací taktiku** přežití než jako způsob jednání vedoucí za vyšší spokojenosti. Po přijetí žebření jako vyjednávací taktiky přežití lze poté **izolovat** jednání, jenž je spojeno určitými vztahovými závislostmi s žebřením, od zbytku každodennosti respondentů.

Poté je možné podle odlišných atributů, jenž se vztahují k individuálnímu přístupu k přijetí role žebrajícího, sledovat také pravidelnosti, k nimž odkazují tyto atributy mimo rámec žebření, avšak v rámci žité každodennosti žebrajících.

Ukázka možných přístupů:

Způsob, jak na žebření nahlížet skrz charakter vykonávané praxe. (Úvaha, jenž slouží k ucelení náhledu na zkoumané téma)

Vliv doby žebření X vliv minimální požadované částky získané skrze žebření

Jedinci, kteří mají pro žebření odměřený určitý čas, budou s jistou pravděpodobností disponovat jinými strategiemi než jedinci, kteří například žebrají do doby, než dosáhnou minimálního žádaného výdělku.

Důsledek? štěstí jedinců, v případě, že je žebření interpretováno jako negativní, nedůstojná zkušenost, se bude lišit u jedinců, jenž žebrají po určitou dobu, od těch, kteří žebrají po určitou částku.

Jedinec, který žebrá do určité částky může být zklamán nebo překvapen dobou, za jakou aktivitu vykoná.

Naopak jedinec, který žebrá po určitý čas může být překvapen nebo zklamán částkou kterou vybere.

První jedinec poté žije v jistotě, že (vždy) dosáhne určité částky. Což se odráží na organizaci zbytku dne

Druhý jedinec naopak žije v jistotě, že má přesně vyhrazený čas, tudíž žije v časové jistotě, ale naopak nežije v jistotě finanční, tudíž je možné u druhého jedince očekávat převahu dalších aktivit, jenž tvoří kapitál potřebný k přežití.

Vidíme, že způsob, jakým je žebření vykonáváno se odráží na komplexní formě každodennosti, ale až ve chvíli, kdy jsme schopni analyzovat specifické atributy, jenž individualizují homogenizovanou předpojatost žebření a zároveň jsme obeznámeni se zbytkem dne respondentů.

Struktura rozhovorů: "

vztah k materialitě, vztah k kolemdoucím, vztah k žebření, příčiny žebření, důsledky žebření, organizace času, vztah k roli žebrajícího, vztah k identifikaci s žebrajícím, s bezdomovectvím obecně, vztah k minulosti – životním mezníkům, vztah k hodnotám.

Signifikance vztahující se k žebření: analytické kategorie

Dlouhodobost X krátkodobost, spokojenost X dopad na důstojnost, přijmutí X popření, oceňování X pohrdání, snaha udržet se na ulici X snaha vyvázat se z této situace, primární zdroj příjmu X pouze jedna z strategií, nutnost X samovůle, autenticita X lest,

Terenní poznámky:

Vlastní reflexe:

Otázky vztahující se k tématu: Musí se zbavit žebrající vize ideálního Já, pokud dlouhodobě/krátkodobě vykonává tuto aktivitu? Pokud ano – jak poté souvisí ztráta ideálního Já s bezprostředním štěstím?

U žebrajících chybí materiální základ pro honosnější život – v opozici ke kolemjdoucím – žebrající vždy v podřadné roli. Důsledek: bezprostřední štěstí ve vakuu materiální deprivace? Je materialita přehlížena? Jsou významy přisuzované žebření hlubšího charakteru, než je pouze konzum?

Zavedení kategorie normativní štěstí?

Normativní – např. denní výdělek skrze žebření: určitá hranice vytváří spokojenost spojenou se štěstím

- Tato hranice je čistě subjektivní ale objektivní struktury – kolemjdoucí – podílí se na výsledné podobě potenciálního štěstí